

สรุปข่าวรัฐสภา

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

การประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 10 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)

วันพุธที่ 27 กรกฎาคม 2565 เวลา 09.00 นาฬิกา ณ ห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชั้น 2 อาคารรัฐสภา นายชวน หลีกภัย ประธานรัฐสภา เป็นประธานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 10 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) โดยมี ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย รองประธานรัฐสภา ผลิตเปลี่ยนทำหน้าที่ประธานการประชุม

เมื่อครบองค์ประชุมแล้ว ประธานฯ ได้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

(1) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม (ไม่มี)

(2) รับรองรายงานการประชุม (ไม่มี)

(3) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

3.3 ร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว (ค้างมาจากการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 3 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันพฤหัสบดีที่ 16 มิถุนายน 2565)

ด้วยคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. พร้อมข้อสังเกตให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณา โดยร่างพระราชบัญญัตินี้ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ส่งให้รัฐสภามาใช้ประกอบการพิจารณาครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแล้ว โดยการพิจารณาในวาระที่ 2 จะพิจารณาเริ่มต้นตั้งแต่ชื่อร่าง คำปรารภ และพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง

พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์ ประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. นำเสนอรายงานของคณะกรรมการว่าตามที่ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 4 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันอังคารที่ 21 ธันวาคม 2564 ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ และตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน 15 วัน นับบัดนี้ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยในการพิจารณาของคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาตั้งแต่ชื่อร่าง คำปรารภ และพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่างพระราชบัญญัติ จำนวน 24 มาตรา ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัตินี้มีสมาชิกรัฐสภาเสนอคำแปรญัตติจำนวน 5 ท่าน และกรรมการฯ ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาจำนวน 17 ครั้ง นอกจากนี้ เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและรอบคอบ ในขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการฯ ได้เชิญหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการฯ เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ในประเด็นต่าง ๆ ประกอบกับคณะกรรมการฯ ได้มีหนังสือสอบถามความเห็นและข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการฯ ด้วย โดยคณะกรรมการฯ ได้มีข้อสังเกตไว้ในรายงานของคณะกรรมการฯ เพื่อให้ที่ประชุมพิจารณาด้วยแล้ว จึงขอเสนอรายงานต่อที่ประชุม

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ	ไม่มีการแก้ไข
คำปรารภ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา 1	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา 2	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา 3	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา 4	ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

กรรมการขอสงวนความเห็น และสมาชิกฯ ผู้แปรญัตติ อภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ควรมีผลบังคับใช้กับทุกหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็น ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ตุลาการ องค์การอิสระ และอัยการ เนื่องจากการบังคับใช้ให้หน่วยงานราชการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ควรเป็นมาตรฐานเดียวกันในทุกหน่วยงาน เพื่อให้อำนวยความสะดวกให้กับประชาชนผู้ใช้บริการ ซึ่งมองว่าทุกหน่วยงานคือหน่วยงานของรัฐทั้งหมด นอกจากนี้ ทุกหน่วยงานยังมีกำลังคนและศักยภาพเพียงพอที่จะสามารถปฏิบัติงานทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ จึงไม่มีปัญหาที่จะปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ อีกทั้งยังมีผลบังคับใช้หลังการประกาศในราชกิจจานุเบกษาถึง 90 วัน และในมาตรา 19 ยังมีช่วงเวลาที่คุณรัฐมนตรีจะประกาศวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ระยะเวลาถึง 240 วัน ดังนั้น กว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้อย่างเต็มรูปแบบจึงใช้เวลาเกือบหนึ่งปี หน่วยงานต่าง ๆ จึงมีเวลาเพียงพอจะพิจารณาว่ากระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์ใดสามารถดำเนินการได้ หรือกระบวนการใดไม่สามารถดำเนินการได้ ก็ให้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกาก่อนการปฏิบัติไว้ก่อน และหากจะต้องขอยกเว้นต้องแสดงเหตุผลและระยะเวลาในการยกเว้นด้วย ทั้งนี้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ตราพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. และมีการบังคับใช้กับทุกหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งยังเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการปฏิรูปการทำงาน การปฏิบัติราชการให้ไปสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ถ้วนหน้า โดยยึดประโยชน์ของพี่น้องประชาชนเป็นศูนย์กลาง

คณะกรรมการฯ ตอบชี้แจงว่า วัตถุประสงค์ของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เนื่องจากรัฐบาลเห็นปัญหาว่าภาครัฐมีความก้ำกั้วในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติราชการเนื่องจากกระบวนการปฏิบัติราชการที่ผ่านมายังอยู่บนพื้นฐานของการใช้ออกสาร เมื่อเปลี่ยนมาใช้ระบบดิจิทัลเจ้าหน้าที่จึงไม่แน่ใจว่าจะสามารถนำมาใช้ได้มากนักน้อยเพียงใด ซึ่งที่ผ่านมามีกฎหมายเกี่ยวกับดิจิทัลจำนวนมาก โดยล่าสุดคือพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 ซึ่งกฎหมาย 4 - 5 ฉบับ ที่ออกมาแล้วล้วนแต่มีหลักการเดียวกันคือต้องการให้ภาครัฐเป็นดิจิทัลอย่างแท้จริงเพื่อ

ประโยชน์สุขของพี่น้องประชาชน แต่ภาครัฐยังก้าวหน้าไม่มากเหมือนกับเอกชนทำให้จึงมีการทบทวน ข้อบกพร่องและจุดที่เป็นปัญหาจึงเป็นที่มาของการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยในเบื้องต้นต้องการ ให้ใช้กับทุกหน่วยงานของรัฐ ทั้งฝ่ายบริหาร ตุลาการ และนิติบัญญัติ แม้กระทั่งองค์กรอิสระ ซึ่งในชั้น การจัดทำร่างนั้นมีการกล่าวถึงประเด็นนี้กันอยู่บ่อยครั้งและได้นำบทเรียนต่าง ๆ มาศึกษา โดยเนื้อหาของ ร่างพระราชบัญญัตินี้เน้นในเรื่องของการทำงานของฝ่ายบริหารซึ่งไม่ครอบคลุมถึงกระบวนการในองค์กรอื่น ๆ อย่างเต็มที่ แต่สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นเร็วที่สุดในเบื้องต้นจึงให้บังคับในฝ่ายบริหารเสียก่อนโดยให้หน่วยงาน ภาครัฐให้บริการประชาชนได้ ส่วนฝ่ายตุลาการ ฝ่ายนิติบัญญัติ หรือองค์กรอิสระนั้น หากเห็นว่าใช้ได้ผล ก็สามารถตามมาใช้ได้ด้วยการออกเป็นพระราชกฤษฎีกา ดังนั้น คณะกรรมการฯ จึงเห็นควรให้ใช้บังคับ เฉพาะหน่วยงานฝ่ายบริหารแต่เปิดช่องให้องค์กรอื่น ๆ สามารถเข้ามาร่วมได้ทั้งหมดหรือในลักษณะงาน ที่มีความเหมาะสมได้

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยกับคณะกรรมการที่ไม่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 339 เสียง

มาตรา 5

ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

กรรมการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ ไม่ติดใจ

มาตรา 6

มีการแก้ไข

มีกรรมการขอสงวนความเห็น

ประเด็น หน่วยงานของรัฐในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา 4 วรรคสอง อาจกำหนดวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งรวมถึง มาตรฐานข้อมูลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่หน่วยงานนั้นจะต้องใช้และปฏิบัติ ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือจะนำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่งมาใช้ทั้งหมด หรือบางส่วนก็ได้

กรรมการขอสงวนความเห็น อภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า แม้ว่าในมาตรา 4 จะมีการยกเว้นหน่วยงานฝ่ายนิติบัญญัติ อัยการ และองค์กรอิสระตามมติของที่ประชุมไปแล้วนั้น แต่ใน มาตรา 6 กล่าวถึงการที่คณะรัฐมนตรีกำหนดวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งรวมถึงมาตรฐานข้อมูลด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารเพื่อให้การปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน จึงขอเพิ่มเติม ให้หน่วยงานฝ่ายนิติบัญญัติ อัยการ และองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ อาจกำหนดวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งรวมถึงมาตรฐานข้อมูลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่หน่วยงานนั้นจะต้องใช้และปฏิบัติ ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือจะนำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่งมาใช้ทั้งหมด หรือบางส่วนก็ได้ อาทิ การยืนยันตัวตนด้วยบัตรประชาชน หรือใช้บัตรประชาชนในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้นหากมีการยืนยันตัวตนตามมาตรา 4 ก็สามารถนำมาใช้ได้เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้น จึงเสนอ ให้หน่วยงานฝ่ายนิติบัญญัติ อัยการ และองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญนำมาปฏิบัติเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

คณะกรรมการฯ ตอบชี้แจงว่า ในวรรคสอง นั้น เนื่องจากในมาตรา 4 วรรคสอง ได้กำหนดว่ากรณีฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ หรือองค์กรอิสระ จะนำร่างพระราชบัญญัตินี้ไปใช้ทั้งหมด หรือบางส่วนก็สามารถทำได้ตามพระราชกฤษฎีกา แต่ระหว่างที่ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ หรือองค์กรอิสระ ยังไม่นำมาใช้นี้ โดยปกติแล้วการออกระเบียบที่เกี่ยวกับอิเล็กทรอนิกส์ของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ

หรือองค์กรอิสระ มักจะนำมติคณะรัฐมนตรีไปอ้างอิงหรือเปรียบเทียบเพื่อให้การดำเนินการมีความสอดคล้องกัน เนื่องจากองค์กรเหล่านั้นไม่มีหน่วยงานโดยเฉพาะทางด้านอิเล็กทรอนิกส์ จึงเห็นว่าแม้จะเขียนหรือไม่เขียนก็มีการดำเนินการอยู่แล้ว จึงเห็นว่าไม่จำเป็นต้องเพิ่มวรรคสอง สำหรับในมาตรา 6 ที่ระบุว่าให้มีการกำหนดวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีความมั่นคงปลอดภัย ซึ่งเจตจำนงของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้คือเราพยายามคุ้มครองประชาชนที่จะมาใช้บริการต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ คุ้มครองเจ้าหน้าที่ในการให้บริการผ่านระบบดิจิทัล ดังนั้น ความมั่นคงปลอดภัยดังกล่าวจึงเป็นความพยายามที่จะทำให้การให้บริการประชาชนเป็นไปตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และให้ข้อมูลของประชาชนที่มาขอใช้บริการจากหน่วยงานภาครัฐไม่ถูกนำออกไปใช้จนเกิดความเสียหายต่อประชาชนและประเทศชาติ ซึ่งมีวิธีปฏิบัติหลายรูปแบบซึ่งเทคนิคและวิธีการจะเปลี่ยนไปตามเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป อาทิ การใช้ซอฟต์แวร์ในการตรวจสอบระบบว่ามีช่องโหว่หรือไม่ โดยจะนำเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ มาใช้กับการพัฒนาบริการต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้ประชาชนมีความมั่นใจในการใช้บริการผ่านช่องทางดิจิทัลได้อย่างเต็มที่

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 369 เสียง และเห็นชอบด้วยการแก้ไขของคณะกรรมการสิทธิการเสียงข้างมาก ด้วยคะแนน 302 เสียง

มาตรา 7

มีการแก้ไข

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ประเด็น ความในมาตรานี้ไม่ใช้บังคับแก่การจดทะเบียนเกี่ยวกับบอสังหาริมทรัพย์หรือการจดทะเบียนที่ผู้จดทะเบียนต้องดำเนินการเองเฉพาะตัว ไม่ว่าจะเป็น การสมรส การหย่า การรับบุตรบุญธรรม การจัดการมรดก หรือการอื่นทำนองเดียวกัน รวมทั้งการขอมีบัตรประจำตัวประชาชน หนังสือเดินทาง หรือเอกสารอื่นใดที่โดยลักษณะของเอกสารนั้นผู้ขอจำเป็นต้องไปดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยตนเองเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ หรือการอื่นใดที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ เว้นแต่กฎหมายในเรื่องนั้นจะกำหนดให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ก็ให้ดำเนินการไปตามกฎหมายนั้น

สมาชิกฯ ผู้แปรญัตติ อภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า มาตรา 7 โดยรวมเป็นเรื่องการขออนุญาตด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยขอยกเว้นไม่ใช้บังคับเกี่ยวกับเรื่องกิจการเฉพาะตัว ไม่ว่าจะเป็น เรื่องการสมรส การหย่า การรับบุตรบุญธรรม จึงมีความสงสัยว่าเรื่องเฉพาะตัวดังกล่าวควรรวมเรื่องการจัดการมรดกด้วย เนื่องจากเป็นเรื่องในลักษณะทำนองเดียวกัน นอกจากนี้ ยังมีการตัดเรื่องเกี่ยวกับบอสังหาริมทรัพย์ออกด้วย จึงต้องการทราบว่าเหตุใดจึงต้องตัดในประเด็นดังกล่าว

คณะกรรมการสิทธิฯ ตอบชี้แจงว่า จากคำชี้แจงของกรรมการในส่วนคณะรัฐมนตรีได้ชี้แจงว่า อย่างน้อย 5 ประเภทให้คงไว้ก่อน คือ การสมรส การหย่า การรับบุตรบุญธรรม การขอมีบัตรประชาชน และหนังสือเดินทาง เนื่องจากความไม่พร้อมในการลงทุนและเพื่อความมั่นคงปลอดภัยสำหรับเรื่องอื่นสามารถไประบุในกฎกระทรวงได้

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับการแก้ไขของคณะกรรมการ ด้วยคะแนน 362 เสียง

มาตรา 8

มีการแก้ไข

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับการแก้ไขของคณะกรรมการ ด้วยคะแนน 365 เสียง

มาตรา 9

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา 10**ไม่มีการแก้ไข****มีกรรมวิธีการขอสงวนความเห็น**

กรรมวิธีการขอสงวนความเห็น อภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า บางครั้งหน่วยราชการ มีการปิดระบบชั่วคราว จึงควรแจ้งประชาชนให้รับทราบโดยทั่วไป และเป็นสิ่งสำคัญที่หน่วยงานราชการ ควรสื่อสารกับประชาชน และควรสนับสนุนให้มีการกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ นอกจากนี้ หากประชาชนส่งเรื่องไปยังหน่วยงานที่ไม่ได้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง หน่วยงานที่รับเรื่องสามารถตอบกลับ ว่าไม่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง หรือส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ แต่ควรกำหนดระยะเวลาว่า ต้องตอบกลับภายในกี่วัน ซึ่งเป็นเรื่องพื้นฐานที่หน่วยงานราชการควรให้บริการและสื่อสารกับประชาชน และควรกำหนดให้เป็นมาตรฐานการดำเนินการไว้ในมาตรา 10

คณะกรรมการการ ตอบชี้แจงว่า กรรมวิธีการเห็นด้วยในกรณีที่มีการให้บริการภาครัฐ ติดขัดควรมีการสื่อสารกับประชาชนซึ่งเป็นมาตรการที่ดี แต่คำนึงถึงความเหมาะสมที่ต้องกำหนดไว้ใน กฎหมายจึงไม่ได้เพิ่มตามที่มีการเสนอ ทั้งนี้ การปฏิบัติราชการควรคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก หากอยู่ในหน่วยงานเดียวกันก็ต้องส่งต่อให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานนั้น

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยกับคณะกรรมการที่ไม่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 362 เสียง

มาตรา 11**ไม่มีการแก้ไข****มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ**

สมาชิกฯ ผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ อภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า การที่ผู้ขอ อนุญาตได้ยื่นคำขออนุญาตหรือติดต่อกับผู้อนุญาต หรือหน่วยงานของรัฐโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ การติดต่อหรือออกเอกสารหลักฐานใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้นั้น ให้ทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อได้ยื่น ขออนุญาตแล้ว ระหว่างที่รอผู้ขออนุญาตไม่อาจทราบได้เลยว่าคำขออนุญาตนั้นอยู่ในขั้นตอนใด หรือติดตาม ความคืบหน้าได้ ดังนั้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน จึงขอเพิ่มเติมข้อความว่า ผู้ขออนุญาต สามารถตรวจสอบความคืบหน้าการขออนุญาตได้โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่ผู้นั้นจะได้ระบุไว้เป็น ประการอื่นในการยื่นคำขออนุญาตหรือในการติดต่อ ซึ่งถ้าเป็นเช่นนี้ผู้ขออนุญาตจะสามารถทราบ ความคืบหน้าได้ในระหว่างที่รอการติดต่อหรือออกเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์

คณะกรรมการการ ตอบชี้แจงว่า กฎหมายฉบับนี้มีการบังคับใช้ที่ครอบคลุมกว้างขวาง ซึ่งรวมถึงหน่วยงานในภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ต้องการ อำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนให้สามารถยื่นคำขอได้ทุกเมื่อ ทุกเวลา ดังนั้น หากเขียนไว้ในกฎหมาย ก็จะเป็นการบังคับให้ทุกหน่วยงานดำเนินการ ทั้งนี้ เรามีหน่วยงานในภูมิภาคกว่า 13,000 แห่ง มีองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น 7,850 แห่ง ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้ไม่มีความพร้อมและต้องมีการลงทุนในการจัดซื้ออุปกรณ์ และการอบรมเจ้าหน้าที่ จึงเกรงว่าหากระบุไว้ในกฎหมายจะไม่สามารถปฏิบัติได้จริง ทั้งนี้ วัตถุประสงค์ ของวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 6 และ 19 สามารถให้เพิ่มเนื้อหากการติดตามการดำเนินการ ทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยได้แบ่งการดำเนินการออกเป็นระยะ ๆ ซึ่งในระยะแรกจะไม่ค่อยเข้มข้นเท่าใดนัก แต่เมื่อมีความพร้อม มีประสบการณ์สั่งสมองค์ความรู้แล้วก็สามารถเพิ่มเติมความเข้มข้นของความเป็นรัฐบาล ดิจิทัลและการอำนวยความสะดวกกับประชาชนได้มากขึ้นในอนาคตซึ่งจะมีความยืดหยุ่นและเป็นไปได้มากกว่า การเขียนไว้ในกฎหมาย

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยกับคณะกรรมการที่ไม่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 375 เสียง

มาตรา 12**ไม่มีการแก้ไข****มาตรา 13****ไม่มีการแก้ไข****มีกรรมวิธีการขอสงวนความเห็น**

กรรมวิธีการขอสงวนความเห็น อภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า แม้ว่ากฎหมายฉบับนี้ จะกำหนดให้มีการเปิดเผยในที่สาธารณะ แต่ในเรื่องการขออนุญาตที่ไม่ได้กำหนดให้มีการการเปิดเผยในที่สาธารณะ จึงไม่ได้กำหนดไว้ว่าจะต้องมีการตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ ยังมีข้อมูลอื่นที่เกี่ยวกับการอนุญาตและอนุมัติขั้นตอนในกระบวนการต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิทธิของพี่น้องประชาชน ทั้งสิ้น และยังรวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการ ซึ่งรัฐต้องมีหน้าที่เปิดเผย ตลอดจนรัฐธรรมนูญ ยังได้กำหนดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ ได้ จึงขอเพิ่มเติมให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีฐานข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ และเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานนั้น เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ได้โดยสะดวก ทั่วไป และไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยแบ่งเป็น 3 เรื่อง คือ

1. ข้อมูลเกี่ยวกับการอนุญาตทั้งหมดที่หน่วยงานนั้นรับผิดชอบ ซึ่งอย่างน้อยต้องสามารถตรวจสอบสถานะของการอนุญาตและผู้รับอนุญาตแต่ละรายได้
2. ข้อมูลข่าวสารทั้งหมดที่หน่วยงานของรัฐต้องเผยแพร่หรือจัดให้ประชาชนตรวจดูได้ตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการและ
3. ข้อมูลอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้น เพื่อให้เกิดการทำงานเชิงรุก และสามารถแก้ปัญหาเรื่องการเปิดเผยข้อมูลของหน่วยงานรัฐซึ่งยังไม่เคยเกิดขึ้นจริงได้ การกำหนดตามข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อกฎหมายฉบับนี้ และตอบเจตจำนงที่เกี่ยวของฉบับอื่น ๆ ด้วย

คณะกรรมการฯ ตอบชี้แจงว่า ปัจจุบันมีกฎหมายที่กำหนดในเรื่องนี้อยู่แล้วคือ มาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล ซึ่งให้เปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ ดังนั้น การที่จะกำหนดซ้ำ กรรมวิธีการเสี่ยงส่วนใหญ่จึงเห็นว่าเป็นการซ้ำซ้อนและหลายเรื่องอาจสร้างภาระให้กับหน่วยงานเกินความจำเป็น

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยกับคณะกรรมการที่ไม่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 343 เสียง

มาตรา 14**มีการแก้ไข**

สมาชิกฯ อภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นความน่าเชื่อถือของการตรวจสอบใบอนุญาตหรือเอกสารหลักฐานอื่นใดที่หน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีข้อกำหนดของการพิสูจน์และยืนยันทางอิเล็กทรอนิกส์ จึงเกิดความสงสัยว่าหน่วยงานใดคือผู้รับรองเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ และมีระบบใดที่ใช้ในการตรวจสอบเอกสาร เอกสารสำคัญที่กำหนดในกฎหมายที่ได้รับการยกเว้นและกำหนดโดยกฎกระทรวงนั้น ต้องนำตัวจริงมาแสดง ทำไมจึงไม่หาวิธีการอื่นใดเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน และเอกสารที่ได้รับการยกเว้นควรหยุดดำเนินการได้แล้ว เนื่องจากการตรวจสอบทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ครอบคลุมเพียงพอแล้ว และตั้งข้อสังเกตว่าเอกสารที่ได้รับการยกเว้นดังกล่าวขัดต่อหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือไม่

คณะกรรมการฯ ตอบชี้แจงว่า ความมุ่งหมายคือต้องการให้ประชาชนได้รับความสะดวกมากที่สุด ซึ่งปัจจุบันมีกฎหมายจำนวนมากที่กำหนดให้ประชาชนต้องพกบัตร เอกสารสำคัญหรือแสดงใบอนุญาตอยู่ตลอดเวลา โดยบางหน่วยงาน อาทิ กรมการขนส่งทางบก มีกฎหมายเอื้อให้และปัจจุบันมีการทำแอปพลิเคชันซึ่งใบขับขี่รุ่นใหม่สามารถแสดงผลในแอปพลิเคชันเป็นรูปภาพได้ ซึ่งต่อไป

ก็ไม่ต้องพักใบอนุญาตฉบับแล้วเพื่อเป็นการลดภาระของประชาชน แต่ปัญหาคือกรรมการขนส่งทางบก ดำเนินการได้อยู่เพียงแห่งเดียว หน่วยงานอื่นยังไม่สามารถทำได้ จึงเป็นเหตุที่มาของมาตรา 14 ที่จะเปิดให้ทุกหน่วยงานสามารถใช้วิธีการในลักษณะแบบเดียวกันได้ อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อห่วงใยว่าบัตรบางชนิด อาทิ บัตรประจำตัวประชาชนหรือหนังสือเดินทางไม่สามารถใช้เพียงรูปภาพได้ ซึ่งสามารถออกเป็นกฎกระทรวงให้ยกเว้นได้ ทั้งนี้ ปัจจุบันเทคโนโลยีมีการปรับปรุงอย่างรวดเร็ว ดังนั้น การกำหนดประเภทบัตรต่าง ๆ ไปเลยอาจไม่มีความเหมาะสม กรรมการจึงได้กำหนดให้มีการยืดหยุ่นได้มากขึ้นโดยกำหนดให้สามารถใช้เป็นรูปภาพได้ทั้งหมดเว้นแต่ไปกำหนดไว้ในกฎกระทรวงเป็นการเฉพาะ

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยกับคณะกรรมการที่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 372 เสียง

มาตรา 15

ไม่มีการแก้ไข

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

สมาชิกฯ ผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ อภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยเห็นด้วยกับการตราข้อยกเว้นในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ แต่ควรวางกรอบระยะเวลาในการยกเว้นว่าไม่ควรเกินครั้งละกี่วัน เพื่อไม่ให้เกิดเป็นช่องว่างในการขยายระยะเวลาไปเรื่อย ๆ

คณะกรรมการฯ ตอบชี้แจงว่า การไม่กำหนดระยะเวลาว่าจะยกเว้นเป็นเวลานานเท่าใดนั้น ในพระราชกฤษฎีกาได้กำหนดอยู่แล้วว่าต้องระบุเหตุผลความจำเป็นและระยะเวลาที่จะยกเว้นให้ ซึ่งได้กำหนดไว้แล้ววาระเวลามีอยู่เพียงใด ดังนั้น การเร่งรัดในเรื่องของเวลาให้ไม่เกิน 60 วันนั้น เป็นภาระเกินสมควรและไม่ควรกำหนดไว้ในลักษณะนี้

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยกับคณะกรรมการที่ไม่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 332 เสียง

มาตรา 16

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา 17

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา 18

มีการแก้ไข

มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ประเด็น ในกรณีที่เห็นสมควร คณะรัฐมนตรีจะกำหนดให้การจัดทำและเผยแพร่ราชกิจจานุเบกษาทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แทนการจัดพิมพ์ก็ได้ แต่วิธีการดังกล่าวประชาชนต้องสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก รวดเร็ว และสามารถจัดทำสำเนาได้โดยตนเอง และในกรณีที่ประชาชนประสงค์จะได้สำเนาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ให้เป็นหน้าที่ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่จะต้องจัดให้โดยเร็วโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

สมาชิกฯ ผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ อภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยไม่เห็นด้วยกับการที่รัฐบาลจะคิดค่าใช้จ่ายตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยขอแก้ไขข้อความในท่อนสุดท้ายเป็น โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ เนื่องจากการที่คณะรัฐมนตรีจะจัดทำและเผยแพร่ราชกิจจานุเบกษาทางอิเล็กทรอนิกส์ และมีการจัดพิมพ์นั้น แต่วิธีการดังกล่าวประชาชนต้องสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก รวดเร็ว และสามารถจัดทำสำเนาได้โดยตนเอง และในกรณีที่ประชาชนประสงค์จะได้สำเนาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ให้เป็นหน้าที่ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่จะต้องจัดให้โดยเร็ว และภาษีของประชาชนที่เก็บทุกปี รัฐบาลได้นำไปใช้เป็นงบประมาณต่าง ๆ การขอสำเนาเอกสารดังกล่าวจึงควรให้บริการประชาชน

โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย โดยเฉพาะเด็กนักเรียน นักศึกษา และประชาชนผู้มีรายได้น้อย นอกจากนี้ สมาชิกฯ ยังมีข้อสังเกตว่าในกรณีที่เห็นสมควร คณะรัฐมนตรีจะกำหนดให้การจัดทำและเผยแพร่ราชกิจจานุเบกษาทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แทนการจัดพิมพ์ก็ได้ โดยการตัดคำว่า ก็ได้ ออกนั้น เป็นการปิดโอกาสของประชาชนในถิ่นทุรกันดาร หรือต่างจังหวัด เนื่องจากที่ผ่านมาในต่างจังหวัดจะได้รับเอกสารที่เป็นสิ่งพิมพ์ทำให้ประชาชนที่ไม่มีโอกาสเข้าถึงระบบอิเล็กทรอนิกส์สามารถอ่านราชกิจจานุเบกษาได้ สุดท้ายตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 64 ที่เขียนไว้ชัดเจนว่าบุคคลจะแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมายเพื่อให้พ้นจากความรับผิดในทางอาญาไม่ได้ ดังนั้น การตรากฎหมายจะต้องไม่ลืมประชาชนในอีก 76 จังหวัดที่ไม่ใช่กรุงเทพมหานคร และต้องแจ้งไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีว่าสถานการณ์การรับรู้เอกสารราชการต่าง ๆ ทางอิเล็กทรอนิกส์นั้น ยังมีกลุ่มคนผู้ด้อยโอกาสที่ไม่สามารถเข้าถึงเอกสารดังกล่าวได้

คณะกรรมการฯ ตอบชี้แจงว่า มาตรานี้มุ่งหมายที่จะอำนวยความสะดวกที่จะให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลราชกิจจานุเบกษาในทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีหลักการว่าไม่มีค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงแม้ว่าภาครัฐต้องแบกรับค่าใช้จ่ายจากการให้บริการก็ตาม ซึ่งได้เขียนไว้ว่า ประชาชนจะต้องเข้าถึงได้โดยสะดวก รวดเร็ว และต้องจัดทำสำเนาด้วยตนเองได้ สำหรับประชาชนที่ไม่มีช่องทางหรือต้องการข้อมูลจำนวนมากนั้น ก็ได้เขียนรองรับไว้ว่า สามารถติดต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อให้บริการได้ ทั้งนี้ในกรณีที่มีประชาชนต้องการข้อมูลเป็นจำนวนมาก หากกำหนดให้ไม่มีค่าใช้จ่าย ภาระในส่วนนี้จะต้องนำเงินภาษีประชาชนมาจ่ายแล้วจะมีความเหมาะสมหรือไม่ กรรมการฯ จึงเห็นว่าควรต้องมีการออกค่าใช้จ่ายเองตามหลักเกณฑ์ที่ประกาศกำหนด โดยหลักการนี้ไม่ใช่หลักการใหม่และมีปรากฏอยู่ในกฎหมายหลายฉบับ

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยให้มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 363 เสียง และเห็นชอบกับการแก้ไขของคณะกรรมการฯ ด้วยคะแนน 347 เสียง

มาตรา 19

ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมการฯ ขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

ประเด็น ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ร่วมกันจัดทำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 6 เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดให้หน่วยงานของรัฐใช้และปฏิบัติ โดยจะจัดแบ่งวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นระยะเริ่มต้นและระยะต่อ ๆ ไป แต่ระยะแรกสำหรับการเริ่มต้นดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ จะต้องจัดทำให้แล้วเสร็จเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาได้ภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและเมื่อคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแล้ว ให้กำหนดระยะเวลาเสนอวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในระยะต่อไปด้วย

กรรมการฯ ขอสงวนความเห็น และสมาชิกฯ ผู้แปรญัตติ อภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า เนื่องจากมาตรานี้ได้กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ร่วมกันจัดทำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 6 เสนอต่อคณะรัฐมนตรี โดยมาตรา 19 ถือเป็นต้นทางของมาตรา 6 เพื่อกำหนดให้หน่วยงานของรัฐใช้และปฏิบัติ โดยเสนอให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดระยะเวลาในการเสนอแผนจัดทำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในระยะต่อ ๆ ไป โดย 4 หน่วยงานที่จัดทำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์จะเสนอแผนการดำเนินงานเป็นระยะ ซึ่งในมาตรา 19 กำหนดระยะเวลาการเสนอแผนจัดทำ

วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แค่ระยะแรกเท่านั้น แต่ในระยะต่อ ๆ ไปไม่มีการกำหนดระยะเวลา หากไม่ระบุ ก็เท่ากับว่าคณะรัฐมนตรีต้องรอให้ 4 หน่วยงานทำเรื่องเสนอมา ดังนั้น การเพิ่มให้คณะรัฐมนตรีกำหนดระยะเวลาเป็นการเพิ่มอำนาจให้เร่งรัดให้เกิดการดำเนินการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยเร็ว และสามารถเร่งรัดให้มีการเพิ่มการจัดทำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มเติมได้อีกด้วย และเป็นการมองถึงความพร้อมในการเตรียมประเทศไทยไปสู่อนาคตที่เราคาดหวัง ตลอดจนเป็นการเปิดช่องให้ผู้บริหารในระดับนโยบายขับเคลื่อนการดำเนินงานลักษณะนี้ในเชิงรุก โดยไม่ต้องรอให้หน่วยงานระดับปฏิบัติการเป็นผู้เสนอ นอกจากนี้ สมาชิกฯ ได้เสนอให้เพิ่มเติมสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่เก็บฐานข้อมูลของประเทศมาเป็นระยะเวลานาน

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยกับคณะกรรมการการที่ไม่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 341 เสียง

มาตรา 20

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา 21

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา 22

ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

กรรมาธิการขอสงวนความเห็น และสมาชิกฯ ผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ อภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า มาตรา 22 กำหนดให้คณะรัฐมนตรีกำหนดให้หน่วยงานหนึ่งแล้วแต่คณะรัฐมนตรีจะกำหนดมาเป็นผู้ติดตามความคืบหน้าการปฏิบัติการดำเนินการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยหากหน่วยงานใดยังไม่ดำเนินการตามขั้นตอนวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ จะมีการแจ้งเตือนทุก 15 วัน นั้น เป็นการติดตามตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐด้วยกัน อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้มุ่งเน้นการให้บริการกับประชาชน ประชาชนเป็นผู้ติดต่อภาครัฐผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ จึงไม่ใช่ทุกคนจะติดต่อขออนุญาตกับภาครัฐได้อย่างราบรื่น อย่างไรก็ตามเมื่อประชาชนมีปัญหาจะติดต่อช่องทางใด จึงมีความเห็นเห็นว่าหน่วยงานดังกล่าวควรเป็นหน่วยงานที่รับเรื่องร้องเรียนและการประเมินจากประชาชนที่ได้รับบริการผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อครบ 15 วัน จึงไม่ใช่การส่งข้อความไปติดตามการดำเนินงานแต่ยังสามารถส่งความเห็นและปัญหาที่ประชาชนได้พบเจอไปยังหน่วยงานนั้น ๆ ได้ด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ สมาชิกฯ ยังได้เสนอให้มีการรายงานการติดตาม เร่งรัดหน่วยงานต่าง ๆ ให้รัฐสภารับทราบข้อมูลดังกล่าวด้วย

คณะกรรมการการ ตอบชี้แจงว่า ในปัจจุบันมีการกำหนดช่องทางการให้บริการให้ประชาชนนำเสนอข้อคิดเห็นอยู่แล้วตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มาตรา 39 และมาตรา 41 ซึ่งการดำเนินการที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาระบบการให้บริการธุรกิจเบ็ดเสร็จร่วมกับสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) หรือ สพร. และมีช่องทางในการให้ผู้ประกอบการสามารถส่งคำร้องเรียนและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการผู้ประกอบการต่าง ๆ ในส่วนของประชาชนนั้น แอปพลิเคชันของภาครัฐโดย สพร. กำลังพัฒนาขีดความสามารถในการรับฟังประชาชนควบคู่กับการรับฟังผู้ประกอบการ โดยมีวัตถุประสงค์คือต้องการให้เป็นจุดเชื่อมระหว่างประชาชนกับภาครัฐซึ่งจะมีการบูรณาการข้อมูลกันระหว่างระบบหลังบ้านของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดำเนินการอยู่แล้วและมีกฎหมายรองรับแล้ว นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรียังมีมติเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2564 เห็นชอบให้ กพร. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขับเคลื่อนการให้บริการใน 12 ด้านหลัก ๆ ซึ่งหนึ่งในนั้น

คือศูนย์ร้องเรียนเบ็ดเสร็จ รับผิดชอบโดยสำนักปลัดนายกรัฐมนตรี โดยจะเป็นการผลักดันให้มีการบูรณาการ เชื่อมโยงข้อมูลหลังบ้านของทุกส่วนราชการ ประกอบกับให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้าของ ข้อร้องเรียนที่ได้นำเสนอไปได้ อีกทั้ง เรามีพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของ ทางราชการอยู่แล้ว ซึ่งได้กำหนดให้ทุกหน่วยราชการของรัฐ รวมถึงรัฐวิสาหกิจ ต้องจัดทำคู่มือ บริการประชาชนโดยในคู่มือประชาชนจะกำหนดไว้ชัดเจนว่า การขออนุญาต ขออนุมัติในทุกกรณีใช้เวลา เท่าใด ซึ่งหากส่วนราชการไม่สามารถเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบตามระยะเวลาที่กำหนดต้องทำหนังสือ เป็นลายลักษณ์อักษรชี้แจงผู้ยื่นขอและสำนักงาน กพร. ทุก 7 วัน ดังนั้น เรื่องของระยะเวลาจะมีกรอบ ของกฎหมายกำหนดอยู่แล้ว

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยกับร่างของคณะกรรมการการที่ไม่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน

324 เสียง

มาตรา 23

ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมการขอสงวนความเห็น

กรรมการขอสงวนความเห็น อภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า มาตรานี้เฉพาะเจาะจง ไปที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อให้ทำหน้าที่จัดทำและปรับปรุงฐานข้อมูลทางกฎหมายและระบบ การสืบค้นกฎหมายโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นไปตามมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และง่ายต่อการเข้าถึง อย่างไรก็ตามในเมื่อมีการบังคับใช้จะเป็นภารกิจ ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในการนำมาตรานี้ไปปฏิบัติ และต้องมีงบประมาณตามภารกิจ ดังนั้น เพื่อให้มีการใช้งบประมาณที่มาจากภาษีของประชาชนอย่างคุ้มค่าจึงควรเพิ่มให้เป็นการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ ซึ่งจะช่วยให้การเข้าถึงระบบกฎหมายเป็นไปได้โดยง่าย

คณะกรรมการ ตอบชี้แจงว่า เหตุที่คณะกรรมการเสียงส่วนใหญ่เห็นว่าไม่ควรเพิ่ม เนื่องจากปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลอยู่แล้ว ซึ่งมีกฎหมายบังคับเฉพาะอยู่คือพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 ดังนั้น จึงเห็นว่าร่างที่เสนอมามีความชัดเจนเพียงพอแล้ว

กรรมการขอสงวนความเห็น ไม่ติดใจ

มาตรา 24

ไม่มีการแก้ไข

จากนั้น ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทาง อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ด้วยคะแนน 385 เสียง และเห็นชอบกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ ด้วยคะแนน 369 เสียง เพื่อส่งไปยังคณะรัฐมนตรีทราบและดำเนินการต่อไป

3.4 ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการ วิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว (ค้างมาจากการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 5 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันศุกร์ที่ 24 มิถุนายน 2565)

ศาสตราจารย์กิตติคุณบวรศักดิ์ อุวรรณโณ ประธานคณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. นำเสนอรายงานของคณะกรรมการว่า ตามที่ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 5 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันอังคารที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565

ได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา กำหนดการแปรญัตติภายใน 15 วันนั้น ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ คณะกรรมาธิการได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้เสนอในชั้นรับหลักการ รวมถึงได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นโดยวิธีการอื่น ได้แก่ การนำเสนอประเด็นอภิปรายในชั้นรับหลักการ การนำประเด็นที่ผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ มาเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงและแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้องมาใช้เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมาธิการอันเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 77 วรรคสองอย่างครบถ้วนแล้ว ปรากฏผลตามรายงานของคณะกรรมาธิการตามที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการเพื่อให้ที่ประชุมพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

จากนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ 2 โดยเริ่มต้นตั้งแต่ชื่อร่าง คำปรารภ และพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ไม่มีการแก้ไข

มีกรรมาธิการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

กรรมาธิการขอสงวนความเห็น และสมาชิกฯ ผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ อภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ คือเครื่องมือใหม่ที่รัฐสภาจะได้ตราออกไปเพื่อตั้งชื่อเรียกความผิดรูปแบบใหม่ ตั้งชื่อเรียกค่าปรับรูปแบบใหม่ สถาปนาระบบกระบวนการยุติธรรมรูปแบบใหม่ และนอกจากเรื่องทางอาญาและทางแพ่ง และเรื่องทางปกครองแล้ว ระบบกฎหมายไทยกำลังจะมีชื่อเรียกความผิด ค่าปรับ และกระบวนการยุติธรรมแขนงใหม่ที่มีสร้อยต่อท้ายด้วยคำว่าพินัย การใช้คำดังกล่าวสื่อให้เข้าใจและง่ายต่อการทำความเข้าใจมากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะการรับรู้ของพี่น้องประชาชน

คณะกรรมาธิการ ตอบชี้แจงว่า คณะกรรมาธิการเสียงข้างมากได้รับฟังความคิดเห็นของกรรมาธิการเสียงข้างน้อยและสมาชิกฯ ผู้สงวนความเห็นแล้ว โดยกรรมาธิการเสียงข้างน้อยขอให้เปลี่ยนชื่อร่างเป็น ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดพลเมือง โดยแปลมาจากภาษาอังกฤษว่า Civil Penalty นั้น เป็นคำที่ใช้อยู่ในประเทศ Common Law อาทิ สหรัฐอเมริกาหรืออังกฤษเท่านั้น ประเทศภาคพื้นยุโรปที่ใช้ประมวลกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็น ฝรั่งเศส เยอรมัน อิตาลี และสเปน ไม่ได้ใช้คำนี้ ซึ่งจริง ๆ แล้วคำว่า Civil Penalty นั้นหากแปลให้ตรงตัวจะแปลว่า โทษที่ไม่ใช่โทษอาญา เพราะในระบบกฎหมาย Common Law นั้น อะไรที่เป็นอาญาก็เป็นอาญา อะไรที่ไม่ใช่อาญาจะเรียกว่า Civil ทั้งหมด แต่คำว่า Civil ในภาษาอังกฤษนั้น หากดูในพจนานุกรมทั้งของราชบัณฑิตและอื่น ๆ แปลได้ 3 ประการเป็นอย่างน้อย คือ 1. แปลว่า แพ่ง ซึ่งเป็นเรื่องระหว่างเอกชนกับเอกชน 2. แปลว่า พลเรือน ที่ตรงกันข้ามกับคำว่า Military ที่แปลว่าทหาร และ 3. แปลว่า พลเมือง ที่ตรงกับคำว่า Citizen ซึ่งสมาชิกฯ ผู้สงวนความเห็นเลี้ยงที่จะใช้คำว่า แพ่ง เพราะคำว่า แพ่ง ในกฎหมายไทย ตั้งแต่กฎหมายตราสามดวงถึงปัจจุบันนั้นเป็นเรื่องระหว่างเอกชนกับเอกชนล้วน แต่ในเรื่องนี้เป็นเรื่องที่มีผู้กระทำความผิดกฎหมายเล็กน้อยและต้องปรับเอาเงินเข้าหลวงซึ่งเป็นเรื่องระหว่างรัฐกับเอกชน โดยสมาชิกฯ ผู้สงวนความเห็นจึงเลี้ยงใช้คำว่า แพ่ง ทั้ง ๆ ที่ในกฎหมายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ใช้คำว่า มาตรการลงโทษทางแพ่งซึ่งเป็นคำใช้คำที่พลาดไป ดังนั้น เพื่อเลี้ยงคำว่า แพ่ง จึงใช้คำว่า พลเมือง แต่กรรมาธิการเห็นว่าประเทศไทยไม่ได้อยู่ในระบบกฎหมาย Common Law และประเทศไทยไม่เคยยืมคำนี้มาจากสหรัฐอเมริกาหรืออังกฤษ จึงไม่ได้ใช้คำว่า ปรับพลเมือง นอกจากนั้น

หากจะใช้คำว่า ปรับพลเมือง ก็จะทำให้เกิดความเข้าใจผิดในหมู่ประชาชนได้ นอกจากนี้ คำว่า พินัย เป็นคำในกฎหมายเก่าของไทยคือกฎหมายตั้งแต่กรุงศรีอยุธยาจนถึงกฎหมายตราสามดวงที่ควรรักษาไว้ โดยศาสตราจารย์ธานินทร์ กรัยวิเชียร ได้เขียนไว้ในเรื่องของภาษากฎหมายไทยว่า ภาษากฎหมายเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมที่มีวัฒนธรรมอันน่าภาคภูมิใจมาเป็นแรมศตวรรษ และภาษากฎหมายไทยนี้เป็นมรดกอันมีค่าตกทอดมาถึงเราท่านทุกวันนี้ จึงควรอนุรักษ์ต่อไป

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบด้วยกับคณะกรรมการสิทธิการที่ไม่มีการแก้ไข ด้วยคะแนน 340 เสียง

คำปรารภ **ไม่มีการแก้ไข**
มีกรรมการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ
กรรมการขอสงวนความเห็น และสมาชิกฯ ผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ ไม่ติดใจ

มาตรา 1 **ไม่มีการแก้ไข**
มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ
สมาชิกฯ ผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ ไม่ติดใจ

มาตรา 2 **ไม่มีการแก้ไข**
มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

สมาชิกฯ ผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ อภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยขอแก้ไขระยะเวลาที่พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดจาก 240 วันเป็น 180 วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เนื่องจากระยะเวลา 240 วันนั้นนานเกินไป และการกำหนดจำนวนวันดังกล่าวใช้เกณฑ์อะไรในการพิจารณา หากจะอ้างว่าระยะเวลาดังกล่าวรวมถึงการพิจารณากฎหมายลูกด้วยนั้นตามหลักแล้วควรมีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาพิจารณาเรื่องดังกล่าว นอกจากนี้ หากกระบวนการยุติธรรมล่าช้าแม้เพียงวันเดียวย่อมเป็นการลิดรอนสิทธิของประชาชนทุกคน ซึ่งไม่ควรถูกจำกัดโดยกฎหมาย จึงขอปรับกำหนดวันบังคับใช้เพื่อคืนสิทธิความเป็นพลเมืองให้กับประชาชน ทำให้สังคมเดินไปบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน และคืนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ให้กับผู้ต้องขัง

คณะกรรมการฯ ตอบชี้แจงว่า ระยะเวลาในการใช้บังคับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ต้องมีการออกกฎหมายอนุบัญญัติจำนวน 8 ฉบับ แต่ฉบับที่สำคัญที่สุดคือข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ที่ต้องมีการกำหนดขั้นตอนและวิธีพิจารณาในชั้นศาลซึ่งมีรายละเอียดค่อนข้างมากเพื่อจะทำให้กระบวนการพิจารณาในชั้นศาลเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ กรรมการในส่วนของศาลยุติธรรมจึงขอยื่นไว้ที่ 8 เดือนคือ 240 วัน ตามร่างที่รัฐบาลเสนอเพราะหากมากกว่านี้อาจไม่สามารถดำเนินการได้ทัน

จากนั้น ประธานฯ สั่งปิดประชุมเวลา 15.46 นาฬิกา

ปิดประชุมเวลา 15.46 นาฬิกา

*จัดทำโดย กลุ่มงานสื่อมวลชน สำนักประชาสัมพันธ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร*